PRIVIȚI ACEST AEROPLAN

UITAȚI-VA LA ELICELE SAU D'INAINTE

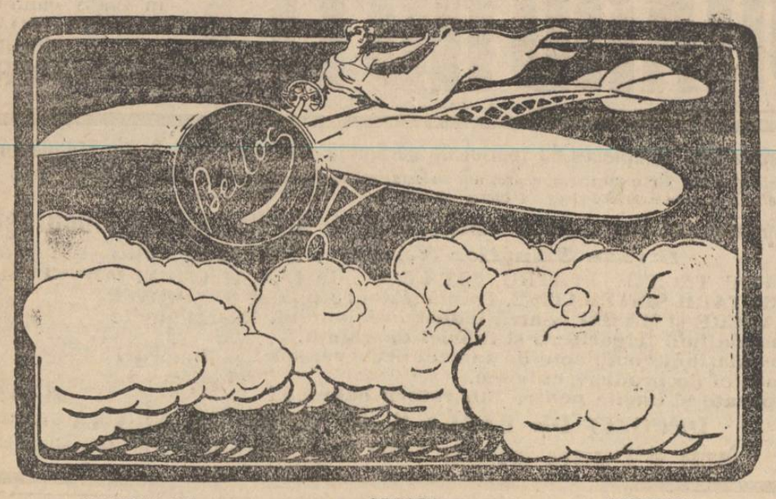

GASTRALGIE GREAȚA ENTERITA

Cu acest elice (Cărbune de Belloc) planezi intotdeauna pe deasupra nourilor celor negri (Digestiuni grele, dureri de stomac, greață, gastralgie, enterita, etc.

Intrebuințarea cărbunelui Belloc în prafuri sau în pastile, ajunge spre a vindeca în câteva zile boalele de stomac și ale intestinului, enterita, diarea, etc., chiar cele mai vechi și cele mai rebele oricărui alt leac. El produce o sensație plăcută în stomac, dă poftă de mâncare, iuțește digestiunea și cauzează dispariția constipației. E suveran în contra durerilor de stomac după prânzuri, în contra migrenelor, rezultând din digestiuni grele, acrimelor, răgâelilor și tuturor afecțiunelor nervoase ale stomacului și ale intestinelor.

Praful. —aModul cel mai simplu de a lu praful de cărbune Belloc este de a'l disolva într'un pahar cu apă curată sau zaharisită ce se bea, după voie, de o singură dată sau de mai multe ori. Doza: Una sau două lingure mari după fiecare masă. Prețul flaconului: **Lei 2.75.**

Pastilile Belloc. —Persoanele care o prefer vor putea lua Cărbunele Belloc sub forma de Pastile-Belloc. Doza: Una sau două pastile după fiecare masă și de câte ori durerea se va manifesta. Se vor obține aceleași efecte ca și cu praful și o vindecare tot atât de sigură.

E de ajuns de a pune pastilile în gură, de a le lăsa să se disolve și de a înghiți saliva. Prețul cutiei: **Lei 2.75.** Se vinde în toate farmaciile.

P. S. — S'a încercat să se facă imitări ale cărbunelui Belloc, dar ele sunt neeficace. și nu vindecă, fiindcă sunt rău preparate. Pentru a evita orice eroare, băgați bine de seamă dacă eticheta poartă numele de Belloc și cereți pe etichetă, adresa laboratorului: *Casa L, Frere, 10, rue Jacob, Paris.*

VASELINA ALBA consistență și CREOLINA Abazică

găsiți în depozit permanent la 878

BANEASA Fabrică de petrol, derivate și produse chimice, București

Sudoarea picioarelor și mirosul ei

displăcut dispar imediat prin intrebuințarea pudrei antiseptice și sicative „SUDEX". Remediul cel mai eficace contra sudoarei abondente a corpului, opăriturilor, sudoarei picioarelor și a mâinilor, cât și contra exemelor umede. „SUDEX" deminuiază în mod simțitor secreținea sudoarei și indepărtează mirosul greu al acesteia. „SUDEX" este de o eficacitate experimentată și întreține frăgezimea pielei. Prețul cutiei Lei 1.50. De vânzare la toate farmaciile și drogueriile din țară, sau plus porto prin poștă dela farmacia Dr. Konya, Iași,

Sângele necesită fer

dacă vă simțiți slăbit, istovit, surmenat, suferiți de anemie, atunci luați

Arsen-Triferrol „Gehe"

cel mai bun preparat de fer arsenicos care nu atacă stomachul!

Se găsește la toate farmaciile! Deposit la: „Centrala" Bucuresti

Prețul unui flac. orig. Lei 4.–

THURINGIA

Tehnicum Ilmenau Școala superioară tehnică pentru construcția de mașini și electro-technică. Secțiuni pentru ingineri, technicieni și maeștri. Ateliere mari de fabrică pentru studii practice pentru voluntari, Comisiune de examen oficială. Straini sunt admiși. *Prospecte gratuit.* 710

Dr. prof. Schmidt

Construcțiuni de mașini. Electrotechnica. Curse de Inginerî. Constructorî. Architectură

Școala de inginerî KONSTANZ

am Bodensee u. Rhein

Institutul cel mai modern instalat al Germaniei de sud (clădire nouă)

PROSPECTE GRATIS 700

ADEVARATA ȘI SINGURA

Mare FABRICA de CLOPOTE

Alex. Spireanu

București. — Str. PITAGORA 23

Telefon 10/53

Roagă pe clienții săi să nu se ia după reclame mincinoase, ale samsarilor improvizați în fabricanți de clopote; mă știți și mă cunoașteți de 45 de ani. 664

MOBILE

de artă, fine, garantate de străinătate, s'a pus în vânzare cu 50 la sută mai ieftin ca oriunde, de către recunoscuta „VASTA EXPOZIȚIUNE UNIVERSALA LEON WOLFF", din strada Sfânta Vineri No. 12, cu ocaziunea evenimentului european, care ocaziune a produs o mare situațiune critică financiară.

Nu cufundați. Incercați și vă veți convinge. 1137

CAI

Alifia contra ariceleĭ cailor	leĭ 1.—
Alifia contra os mort	„ 2.50
Săpun contra os mort	„ 5.25
Săpun contra os mort și umflături cutia	„ 5.25 „ 25.50
Restitutions fluid: Fluid contra reutimatism, răceală, contusiuni, etc.	„ 1.95
Praf contra tuseĭ, lipsă de poftă de mâncare și pentru îngrășatul cailor și vitelor	„ 1.25

FARMACIA „SCHUSTER"

La ochiul lui Dumnezeu

București, 154, cal. Victoriei, 154

Alarmă la mobilă

La Depozitul Fabricei Societății Internaționale de mobile din Bulevardul Maria No. 1 la etaj, închiindu-se inventariul anual și din cauza prea mareĭ aglomerațiuni în diverse mobile: Dormitoare, Sufrageriĭ, Salonașe, Birouri, etc. în orice esență de lemn dela cele mai simple până la cele mai fine, s'a luat dispoziționea a se vinde sub costul fabricațiuneĭ numaĭ pentru scurt timp.

Cine nu vrea să fie dușmanul pungeĭ sale să se grăbească de a profita de această rară ocaziune.

Pentru onor. public din provincie se trimete franco la cerere oferte speciale detailate.

Roș notații adresa: Bulevardul Maria No. 1. 1148

Moșie de arendat

Se arendează chiar de acum o moșie în întindere 650—700 pogoane cultivabile situată la 12 kilom. de gara Costești și 25 klm. de Pitești.

Se poate face ogoare.

A se adresa: VASILE DUMITRESCU, Rociu-Arges. 731

Lemne fag

de vânzare ori ce cantitate. Doritorii, se vor adresa d-lui I. M. Grigorescu, gara Câineni, sau la d-l Hristache Gheorghiu, comerciant de pescării. București Piața Bibescu-Vodă. 795

Societ. „DEALUL ODOBEȘTILOR"

UCURSALA: BUCUREȘTI, Str. Io eraș, 20

TELEFON 58/13

VINURI de MASA

0.80 Bani Litru

TRIMETE LA DOMICILIU 805

COKS

ANTRACIT CARDIF BRIQUETTE

Marfă englezească l-a căutate

Furnizează prompt

din depozitele București-Brăila

W. STAADECKER

București, Str. Smârdan 20

Telefon 3/74

unde se vor adresa comenzile 832

CEL MAI MARE DEPOZIT (peste 150 vagoane)

TRAVERSE DE FIER

în profil: 10, 12, 14, 15, 18 20, 24, 30 și 34 se află azi la *Fabrica CARL COHEN* CALEA GRIVIȚEI 191 839

Persoană de încredere

scutit de armată, cunoscând afacerile de coloniale, băuturi, dispunând de garanții materiale și morale, **caută orice post** casier, încasator, etc. Oferte „Ștefănescu" la Agenția I. Brănișteanu, București, str. Paris 25.

NUMAI PENTRU ARMATĂ

Gamele-Bidoane-Străchini

Ceoane de aluminium

Metalurgia Română I. CATZ

București — Filaret 872

Anunciu

Comisia de lichidare a societății „Impăratul Traian" face cunoscut membrilor rămași nelichidați și cari aŭ fost în regulă cu plata cozațiilor, să se prezinte în orice zi orele 4—6 post meridiane strada Traian 116, până la 15 August corent; contrariu la acea dată li se vor depune sumele, comisiunea încheind lucrările lichidăreĭ.

Lichidatorĭ: (ss) Ilie Georgescu (ss) N. V. Tedorescu

BANCA

de primul rang din Capitală, angajează imediat absolvenți ai școalelor de comerț, în bune condițiuni. Oferte la d. Georges Stătescu, str. Belvedere 9, Loco 871

Feriți-vă de falsificatori

Pardoseli fără rosturi

„PORFIROLIT"

EXECUTA ABSOLUT NUMAI

I. N. SOCOLESCU

ARCHITECT ȘI INGINER

Str. Miron Costin, 20

BUCUREȘTI

In calitate de concesionar exclusiv pentru România 737

HARTA

Războiului European

In urma succesului extraordinar, obținut cu prima ediție a unei mici hărți representând destul de sumar harta TEATRULUI RAZBOIULU EUROPEAN care a fost epuizată, în 2 zile, institutul fotografic „Fotoglob" a scos pe format de 60×80 cm. o nouă ediținne, de astă dată foarte complectă, cuprinzând un ciclu de 9 diferite hărți format 18×14 cm. oferind astfel tuturor posibilitatea a urmări absolut toate mișcările trupelor din marele războĭ European. Acest ciclu de hărți cuprinde: Anglia, Belgia, Olanda, Franța, Germania, Rusia europeană, Rusia apusană, Ungaria și Galiția, Europa sud, Europa politică, Prețul leĭ 1.50.

De vânzare la „FOTOGLOB", București, Bul. Academiei și la diferite librării.

In provincie se expediază franco recomandat numaĭ contra sumeĭ de LEI 2 trimisă prin mandat poștal. 747

Se recomandă:

SANATORIUL

Naturalist modern

Grigore Alexandrescu

pentru prevenirea și vindecarea Tuberculozei

pus sub direcțiunea d-luĭ Dr. I. MITULESCU fost colaborator la Institutul Koch din Brlin specialist în boale de piept

București, Calea Șerban-Vodă 238

Acest Sanatoriu, situat într'un parc întins (de 25 mii m. p.) la marginea orașului, pe o înălțime de 30 metri d'asupra Capitaleĭ, are instalațiunile cele mai perfecționate pentru inhalațiuni de ozon, și medicamente, sistem **Reichenchal**, pentru băi de soare **electrice** și pentru aplicarea **sistematică a electricității, hidrotherapie**, băi de aer, după sistema Brehmer și Rickli.

Posedă etuve pentru desinfectarea sistematică a camerilor, obiectelor și a **tacâmurilor, laborator** special pentru analize de spute urinare și sânge, **cinematograf, verande**, comfort modern. Ingrijire medicală foarte conștiincioasă, supra alimentație rațională (6 mese pe zi).

Rezultatele obținute în acest Sanatoriu, prin **tratamentul higieno-dietetic și specific**, făcut după sistema germană, **sunt forte bune:** 95 la sută vindecări clinice în stadiul; 47 la sută la începutul staduluĭ al II-lea.

Pensiune și tratament **11** leĭ pe zi afară de cazurĭ excepționale.

Inscrierle se primesc la d. dr. Mitulescu, directorul Sanatoriului, str. Covacĭ 19 etagul I. 2661

Soc. Govora-Călimănești

Băile GOVORA

Laborator de analize medicale

Autorizat de Serviciul Sanitar (lângă Hotel No. 1)

Direcțiunea:

Dr. F. Sărățeanu

fost sef de lucrări la Facultatea de medicină din București. 438

Consulatul Imperial Otoman

Anunciu

Conform legiĭ provizoriĭ sancționată la 24 Iulie s. v., taxa de scutire se va accepta dela ceĭ nemusulmani făcând parte din armata teritorială în aceleași condițiuni ca și de la rezerviști. Dispozițiunile lege provizoriĭ sancționată la 26 Iulie sunt:

Afară de ceĭ cari, în virtutea art. 42 și 147 din legea provizorie asupra serviciului militar, sunt obligați a face serviciu! de un an, rezerviștiĭ și ceĭ din armata teritorială neinstruiți chemați sub arme vor putea, dacă vreaŭ a fi scutiți dela apelul actual plătind suma de 43 lire turcești în total. Sunt considerați ca neinstruiți aceĭ car n'aŭ fost chemați până acum sub drapel precum și accia a căror durată de serviciŭ militar este inferioară de treĭ luni.

Această lege va produce efectele sale în timp de opt zile cu începere dela publicațiunea eĭ în Imperiu și în timp de cincisprezece zile cu începere de la publicațiunea eĭ în străinătate. Aceĭ cari se vor adresa la expirarea acestuĭ termen vor fi obligați a plăti îndoitul taxeĭ de scutire.

București, 31 Iulie 1914.

Consul otoman

(L. S.) *(ss)* **MUSURUS**

MINISTERUL DE RAZBOI

Direcția 7-a Intendență

Publicație

Ministerul de războiŭ având nevoie de o cantitate de prelate din pânză impermeabilă și în dimensiuni de 2/3, aduce la cunoștința doritorilor de a preda asemenea obiecte că primește în fiecare zi oferte, în care trebue să se arate: cantitatea oferită, prețul pe bucată, locul și termenul cel mai apropiat de predare.

Ofertele vor fi însotite de probe.

10053, 2 August 1914. 876

Inchiriez lunar

automobil „Panhard Levasor" 8 s. 25 HP., în perfectă stare, cu 6 locurĭ; bun pentru drumurĭ la țară. Th. Balan, Sevastopol No. 6. 877

AVIS

Direcțiuena revisteĭ „Monitorul Proprietarilor" având în vedere gravele evenimente internaționale precum și chemarea sub arme a personaluluĭ său de redacție, a dispus întreruperea *provizorie* a apariției sus zisuluĭ „Monitor".

Totuși, biroul „Monitoruluĭ Proprietarilor" continuă să se ocupe de orice transacțiuni imobiliare ocazionale, la sediul său din calea Victoriei 41

Din Craiova

Craiova, 1 August. — Circulația în nordul județuluĭ s'a restabilire, parându-se podul de pe Amaradia.

— La primăria Craioveĭ s'a făcut următoarea mișcare în personal: d-niĭ Oprișeanu și Alexandru Iliescu aŭ fost numiți avocați în locul d-lor Scarlat Constancioeru și Barbu Ionescu.

— Inginerul șef al primărieĭ a demisionat.

— Azĭ a avut loc la primărie tragerea la sorți a obligațiunilor împrumutuluĭ de 14 milioane.

— Maria Tudor din Dobridor curățind un revolver a împușcat pe Sofia Anica.

— Copilul Mihaĭ Iancu din strada Poporuluĭ fiind lăsat singur în casă, a murit carbonizat de focul provocat prin răsturnarea lampeĭ.

— Dinu Alexandru din Plopșoru a fost arestat pe când voia să pună în circulație monede false de cinci leĭ.

Craiova, 2 August.

Constituirea Camereĭ de comerț

Astăzĭ a avut loc solemnitatea constituireĭ Camereĭ de comerț din localitate. Noui aleși, d-niĭ: D. Constantinescu, G. Andronescu, Ion Spirtaru, Ion Zamfirescu, N. Ghizdăvescu, N. Ștefănescu-Voicu, D. Țincu, Ion Oprescu, Ion Ciupag și D-tru Udilescu aŭ depus jurământ înaintea d-luĭ prefect de Dolj, Const. Popp.

D-l prefect luând cuvântul arată, că statele Europeĭ se găsesc în războĭ, ceeace a provocat o stare aproape imposibilă industrieĭ și comerțuluĭ. Prin atitudinea pașnică a țăreĭ noastre, socotim că vom eși bine, și astfel comerțul și industria vor prospera. Roagă pe membriĭ Camereĭ să dea concurs guvernuluĭ.

D-l *Constantinescu* în numele noulor aleși asigură pe reprezentanții guvernuluĭ de concursul membrilor Camereĭ de comerț de la Craiova.

Se procede la alegerea unuĭ președinte provizoriu al Camereĭ și e ales d-l Constantinescu.

Intrându-se în ordinea de zi d-l *Ion Spirtaru* cere relații d-luĭ Constantinescu care a luat parte la consfătuirea președinților Camerelor de comerț, de ceeace s'a hotărît în chestia moratoriuluĭ.

D-l *Constantinescu* răspunde că nu s'a acordat moratoriul și că de altfel măsura e bine venită, starea economică a țăreĭ fiind destul de bună.

D-l *Ion Ciupag crede că moratoriul pentru jumătate din plăți ar fi bine venit.*

D-l *Ion Spirtaru* propune convocarea uneĭ consfătuiri a comercianților.

D-l *Ion Zamfirescu* e de aceeași părere.

D-l *Șt. Saita*, secretarul Camereĭ socotește, că această consfătuire să aibă loc după ce se vor vedea rezultatele protestelor de la 1 August.

Camera aprobă propunerea d-luĭ Spirtaru.

D-l Spirtaru mai propune să se intervie pe lângă guvern ca să nu se facă abuzurĭ cu aplicarea legeĭ monopoluluĭ băuturilor spirtoase, mai cu seamă, că acum începe epoca arendărilor localurilor de debit la sate.

In sprijinul afirmațiunilor d-sale citează mai multe asemenea abuzurĭ. Critică legea monopoluluĭ băuturilor spirtoase și cere modificarea eĭ.

D-l *Constantinescu* făgăduește că va interveni pe lângă guvern în sensul celor vorbite.

Ședința se ridică la amiazĭ.

Diverse

Craiova, 2. — Autoritățile noastre anchetează o faptă senzațională pusă la cale de inginerul mecanic Alex. Petri din serviciul caseĭ industriale Andreescu.

Acesta a trimis bogătașuluĭ Fintescu, din str. Sf. Dumitru, o scrisoare prin care îĭ cerea să depună suma de 500 leĭ la un loc convenit din ulicioara Sf. Dumitru, amenințându-l, cu moartea, în caz de nesupunere.

Scrisoarea era semnată „Banda Nouă".

D-l Fintescu încunoștiințând autoritățile, acestea s'aŭ pus la pândă după ce bogătașul a pus la locul convenit suma ce i se cerea.

Inginerul Petri, autorul scrisoareĭ ducându-se să-și ridice suma a fost surprins și arestat.

— Soldatul D-tru Popa, acuzat că fiind de santinelă a împușcat pe șeful său din post Florea Niculescu, luându-l drept un deținut al închisoareĭ, a fost achitat de consiliul de războĭ al corp. 5 de armată.

— Femeia Anica Tudor din satul Ghioneștĭ s'a sinucis din pricina mizerieĭ.

— Un incendiŭ a distrus casa luĭ Mihaĭ Budu, de lângă bariera Caracal.

Cauza incendiuluĭ e neglijența.

— In urma uneĭ certe ivită între St. Dumitru din com. Dobridor și consătenaul său Iancu Dinu, cel dintâĭ a împușcat pe cel de al doilea.

Belgienii nu cruță nici „Crucea Roșie"

Berlin, 1.—*Un soldat german rănit lângă Liège a scris ziarului „Hamburger Fremdenblatt": „Belgienii trag chiar în contra „Crucei Roșii". La prima noastră oprire, în ziua de 4 August stil nou, am fost atacați de locuitorĭ. A doua zi după lupta de la Liège, am fost silit să mă duc la spital, îndreptând pe tot parcursul pușca mea spre locuitorii satuluĭ, cari continuau să tragă contra noastră. Intr'un sat, un ofițer german a intrat într'o cârciumă spre a cere ceva de băut; pe când bea un pahar cu vin, cârciumarul i-a înfipt un cuțit în pântece. (A. R.)*

***

TRECEREA RAULUI SAVA

Roma, 1. — Se telegrafiază din Paris amănunte în jurul încăerărilor din ziua de 30 Iulie dela Thann. Bateriile franceze ar fi distrus al 24-lea regiment de dragoni, ceea ce a oprit pe germani în înaintarea lor. (A. T. I).

Din ale școalei primare

Ceĭ ce nu cunosc școala primară în intimitatea eĭ — din experiența proprie — o judecă nedrept.

Aceștia sunt mai cu seamă *specialiștiĭ* într'o materie sau alta, cari aŭ cunoștința (când o aŭ) de metode și sufletul copiluluĭ numaĭ din cărțĭ. Se aruncă, fără sfială, de cel dintâĭ venit vina tuturor relelor asupra școaleĭ primare. S'aŭ văzut copilandri fără nici un studiu isprăvit, dar cu ardoarea celebrității premature și deșarte, să-și bată joc cu îndrăzneala caracteristică tuturor secăturilor, de munca, experiența și devotamentul ce se depun în școala noastră. Aceasta numaĭ pentru a se ilustra cu vreun articolaș senzațional în foile ce apar ca ciupercile otrăvitoare în organismul nostru social. Chiar dela tribunele publice persoane respectabile își făurese succesele discursurilor din critica cea mai neîntemeiată a supra școaleĭ și dascălilor primarĭ. Unii dintre aceștia se ocupă în adevăr cu chestiiĭ serioase de educație. Alții însă n'aŭ nimic comun cu progresul științelor. Vina însă nu e a acelora cari aŭ amabilitatea de a accepta cu o zi-două înaintea congreselor, să ție conferințe pentru a umplea golul ședințelor. Oamenilor formați în prelegerĭ nu le este greu să improvizeze lucrurĭ chiar inteesante, însă departe mult de nevoile reale ale școaleĭ primare. De adevăratele lipsurĭ și de remediile urgente ale școaleĭ noastre *nu ne pot vorbi* aceste persoane străine de corpul nostru. Oh! dacă ele ar fi mereu în mijlocul nostru și noĭ pela întrunirile d-lor, pentru că contactul să fie continuu, să ne cunoaștem, să ne împărtășim păsurile, să le discutăm, atunci lucrurile s'ar prezinta cu totul altfel.

Gresala mare în tot amestecul acesta surprinzător este desigur numaĭ a noastră. Nu știm să ne organizăm nicĭ într'o societate, nicĭ într'un congres. Cauzele?

...Nu ne-am pătruns de ideia că interesele generale trebue să primeze celor personale, de meschine ambițiĭ distrugătoare. Dacă am lupta nu unul contra altuia, ci toți împreună prin o sfântă și puternică *solidaritate, ficcare din* noĭ ar câștiga mai mult, ar fi mai sus.

Ce putere frumoasă ar reprezenta corpul didactic în genere, sau măcar cel primar dac' ar fi *solidar* și *energic* — în toate chestiile de interes general.

Vina e dar a noastră — să o știm bine aceasta — dacă se amestecă oricine în școala noastră și îndrăznește să ne defaime și să ne deprecieze munca. Noĭ am știut să încurajăm atâtea elemente de valoare ce se găsesc în sânul nostru, cărora nu le lipsește nimic pentru a ne reprezenta oriunde de minune, așa fel ca școala primară să folosească și să fie pusă în adevărata eĭ lumină. *Noĭ nu știm să ne înflăcărăm și să ne mișcăm pentru propria noastră cauză*, să conlucrăm în massă pentru o reală propășire a școaleĭ.

Cum voim să ne mai sprijine ceĭ puterniceĭ?!, când ne văd în halul acesta de indiferență! Știe oricine, numaĭ noĭ nu o știm, că dacă voeștĭ să ieșĭ la mal și Dumnezeu a zis, că trebue să daĭ singur din mâinĭ.

Noĭ nu știm nicĭ să ne organizăm — dar nicĭ să ne adunăm cât de puțin. Si ținem congrese... Un congres să aibă viață sau să nu se ție!, căcĭ e mai rău: ne desconsiderăm singurĭ în fața lumeĭ. Nu ne dăm poate seamă ce mult rău ne facem singurĭ și *ceĭ vinovați suntem ceĭ ce organizăm așa prost* congresele; ce vinovați suntem înaintea colegilor noștrĭ cari ne-aŭ împuternicit să-ĭ reprezentăm!...

Și în reviste întâlnim adesea părerĭ cu totul false asupra dăscălimeĭ noastre — părerĭ ale unora ce n'aŭ nimic comun cu școala primară. Iar noĭ... tăcem chitic! E foarte frumos să tacĭ, când se aruncă asupra ta, personal, orice infamie... Aceste înălțimĭ însă nu-ți sunt permise, când e în joc o instituție publică al cărei stâlp la rând ești și tu. E păcat să lași libere unele ideĭ neexacte să pătrundă și să-și facă drum, pentru a otrăvi sufletul poporuluĭ, a scădea încrederea în tot ce avem noĭ mai bun în țara asta și a descuraja și umili neamul țăriĭ.

Oricine are putința și dreptul să se ridice cu vorba și cu scrisul împotriva oamenilor cari nu cruță nicĭ cele mai sfinte instituții ale noastre.

Sunt mulțĭ cari aŭ ajuns la acest grad de dezvoltare sufletească fericită, de a pune mai presus de oameni și de eĭ însiși chestiile mari, de bine obștesc.

Pe aceștia nu-ĭ mai impresionează dacă sunt blamați, lăudați... Eĭ simt mulțumirea și necazul după putința de a face sau nu cât mai mult bine în jurul lor, după împrejurările prielnice sau nu pentru săvârșirea acestuĭ bine.

Acestia n'aŭ să se preocupe de tumultul unor lupte personale sau de politică meschină. Eĭ trebue să meargă energic și drept înainte pe drumul lor, la lumina caldă a patriotismuluĭ lor puternic și sincer.

Nu arare orĭ am auzit decĭ fie de la tribune, fie prin reviste, afirmându-se fără a se dovedi nimic, cum că școala primară ar da rezultate slabe. Ceĭ ce muncesc la roata precum și ceĭ ce sunt puși a controla această muncă grea știŭ bine cât de nefundată și falșă este această afirmare. Totuși, nu ridicăm glasul prea sus pentru a fi bine auziți — unde trebue.

Frații noștrĭ mai marĭ — secundariĭ — sunt ceĭ dintâĭ cari trebue să recunoască nedreptatea acesteĭ învinuiri.

Profesoriĭ secundariĭ sunt aceia cari examinează absolvenții noștri pentru admiterea în licee. Eĭ bine, știm cu toții cu ce medii frumoase (de 9 și 10) sunt primiți ceĭ mai mulțĭ. Dacă tot aceștĭ admirabili pregătiți copiĭ ajung după puțină vreme să obțină la liceu coloane întregĭ de 3 și 4.... tot școala primară poate fi făcută responsabilă?! E foarte curioasă chestia aceasta: când cl. I-a secundară nu este decât repetiția materiilor din cursul primar la aritmetică și limba română, cum se explică că copiiĭ primiți la aceste obiecte cu 9 și 10, ajung numaĭ prin marĭ sforțărĭ să promoveze abia în clasa II?

Lucrul acesta l'am observat mai mulțĭ anĭ dearândul și la mai multe licee, dar mai cu seamă la unul foarte însemnat ca recrutare a elevilor, din București.

Departe de a face pe cineva vinovat de aceste rezultate și a săpa și mai adâncă prăpastia între cursul primar și secundar, fără să am pretenția de a găsi cauzele complexe ale uneĭ stărĭ de lucrurĭ, într'un simplu articol de ziar, voesc numaĭ să atrag atenția — și-mĭ fac din acesta o scumpă datorie — să atrag atenția tuturor că școala primară a dat cu siguranță rezultate vădite și considerabile. Pentru cine a cercetat învățământul și în alte țărĭ civilizate, lucrul e neîndoios că singură școala primară la noĭ poate sta pe picior de egalitate cu învățământul elementar la alte popoare. Ea nu e inferioară nicĭ ca metodă, nicĭ ca corp didactic. Ea e mult inferioară, da! e inferioară ca confort, ca situație materială a dăscălimeĭ și ca lipsă de localurĭ și de personal didactic.

Dar... aceasta e altă chestie — asupra căreia s'a vorbit și se va vorbi încă mult.

Mai este inferioară școala primară la noĭ prin lipsa de energie a dăscălimeĭ de a se uni compact, și a-și îmbunătăți cât mai neîntârziat situația morală și materială.

Mai este inferioară printr'un exces de modestie și neîncredere în sine, care face pe mulțĭ să nu-ĭ recunoască meritul de a munci fără preget cea mai istovitoare muncă: *ea singură trebue să se afirme, să lupte pentru situația ce i se cuvine, pentru locul de cinste ce trebue să-l ocupe în orice țară fericită.*

*

E ușuratec, e o modă nenorocită aceasta — și mulțĭ își fac o fală, tristă fală! — de a batjocori tot ce se face la noĭ. Mai simplu este să pui umărul, să lucrezĭ *mai bine*, tot mai bine, fără a cleveti munca altuia.

Orice operă mare, a zis un învățat, se naște în urma încercărilor nereușite și imperfecte...

Datoria oricăruĭ român este să încurajeze orice activitate, orĭ ce inițiativă bună; să formeze mai cu seamă în jurul școaleĭ o atmosferă de iubire și căldură prielnică uneĭ dezvoltărĭ minunate.

Atâtea sunt de făcut încă la noĭ!.... Atâția sunt oameniĭ cari pot cu o mică osteneală să aducă ajutoare neprețuite de marĭ școalelor noastre!..

De ce să se aștepte totul de la stat, când inițiativa privată poate cu mult mai mult?! Operele cele mai frumoase și mai grandioase pe aiurea sunt din inițiativă privată. Iar fericirea oamenilor cari aŭ lucrat la ele este singura de invidiat...

Mulțumirile adevărate sunt în îndeplinirea faptelor bune, fie ele cât de micĭ.

Maria Beiu—Paladi

***

Cum ar trebui făcută reforma electorală

Am văzut în articolul precedent, că se impune reformarea sistemuluĭ nostru electoral, pentru a face ca viața noastră politică, să fie cât mai mult pătrunsă de spiritul constituțiuneĭ. Să examinăm acuma în ce mod ar trebui făcută reforma electorală, pentru ca să se atingă acest scop.

Reforma propusă de partidul liberal prin unificarea tuturor colegiilor, prezintă avantaje și dezavantaje.

Avantajele ar fi de ordin pur technic electoral, de oarece consultațiunea s'ar face în o zi saŭ maximum două, dacă se mai admite sistemul cu balotaje. Ar fi prin urmare o economie de timp, și prin urmare și de parale de oarece nu se va necesita deplasărĭ, găzduirĭ de alegătorĭ și celelalte cheltuelĭ inerente alegerilor. Afară de aceste avantaje nu prea vedem foloasele colegiuluĭ unic.

Să examinăm acum dezavantajele colegiuluĭ unic.

In primul rând ar fi egalizarea tuturor alegătorilor, lucru care nu e nicĭ drept nicĭ folositor. Nu e drept, deoarece principiul egalității este un principiu nenatural, neexistând nicăerĭ în natură două ființe egale, necum doĭ oameniĭ egalĭ. Oameniĭ nefiind egalĭ nicĭ fizicește, nicĭ moralmente, e natural să nu fie egalĭ nicĭ pe terenul social. De fapt această egalitate nu există nicăerĭ, chiar în societățile cele mai egalitare de pe suprafața pământuluĭ, cum sunt republicele din America de Nord saŭ Statele din Australia, de oarece oamenii mai abili, și cu deosebire ceĭ bogați aŭ reușit totdeauna să-și asigure situațiuni privilegiate. Egalitatea socială nu s'ar putea stabili, decât atuncĭ când toți oamenii ar fi egalĭ economiceste, cu alte cuvinte, într'un stat socialist comunist. Orĭ, nu credem că scopul constiantieĭ e să transforme România într'un stat comunist.

Egalitatea politică dând o influență mare număruluĭ, iar nu capacității, favorizează demagogismul, adică înmulțirea panglicarilor politicĭ, cari măgulesc mulțimea cultivându-i viții și promițându-le tot ce e în lună și în soare, numaĭ ca să fie aleși. Intr'un sistem egalitar, raționamentul logic și nepărtinitor, nu mai are nicĭ o influență, și toată politica se reduce la o chestiune pasională, de oarece mulțimea se conduce după sentiment iar nu după raționament.

Principiul egalității ne fiind natural, și ne putându-se aplica în formele sociale în care trăim, ar fi nimerit să se renunța la el. Atuncĭ, revenim la sistemul mai multor colegiĭ, în care alegătorii sunt repartizați actualmente, și decât să facem o schimbare superficială, n'ar fi mai nimerit sa nu facem nicĭ o schimbare? Nu căcĭ dacă sistemul egalitar e prost, nu rezultă că e bun orĭ și ce sistem inegalitar, și în special cel ce domină azĭ la noĭ. Sistemul inegalitar, bazat pe naștere, adică sistemul aristocratic nobiliar, e un sistem prost, de oarece elementele se recruteaza în el după naștere, adică după întâmplare, și elementele ce se recrutează la întâmplare, nu sunt obligate să fie bune. Sistemul inegalitar bazat pe avere e mai puțin prost ca cel precedent, însă e departe de a fi bun, de oarece și el tinde din ce în ce, să-și recruteze elementele dominatoare, tot prin naștere, adică tot prin întâmplare. Acest sistem în care oamenii bogați formează alegătoriĭ colegiilor privilegiate, e bun în țările tinere și care se dezvoltă repede economicește, de oarece în acele țărĭ neexistând alte averĭ, decât cele în curs de formațiune, e natural ca elementele ce formează acele averĭ, sunt elemente capabile, de oarece e incontestabil că în marea majoritate a cazurilor, un om care crează o avere, e un om cu facultăți destul de dezvoltate. Insă oamenii bogați, nu sunt numaĭ ceĭ ce-și aŭ făcut singurĭ averĭ, ci și ceĭ ce aŭ moștenit averĭ, și într'o țară mai înaintată în evoluțiune, numărul celor ce moștenesc averĭ merge din ce în ce crescând. Prin urmare, selecțiunea pe avere, devine cu timpul și ea o selecțiune pe naștere, cu alte cuvinte o selecțiune în care întâmplarea joacă un rol din ce în ce mai mare. Orĭ, un sistem electoral bun, e acela în care clasarea și selecționarea alegătorilor, trebue făcută pe o bază rațională, în care întâmplarea să fie redusă la minimum.

Se poate găsi un astfel de sistem în care selecționarea să fie cât se poate de conștientă, și cât mai puțin lăsată pe seama întâmplăreĭ? Credem că da, deși acest sistem are și el lacune, cum are de altfel orĭ ce sistem inventat de oameni. Sistemul acesta ar fi acela al colegiuluĭ unic cu pluralitatea voturilor, bazat în primul rând pe instrucțiune, în al ucilea rând pe situațiunea socială dobândită, și în al treilea rând pe situațiunea economică.

De oarece am admis că oamenii sunt inegalĭ și pe terenul moral, e natural să îĭ clasăm în diferite categoriĭ, din punct de vedere social, și să le dăm o influență care să varieze după capacitatea lor. Instrucțiunea e singurul criteriu care poate să ne dea un indiciu despre valoarea socială a indivizilor. E lucru evident pentru orĭ și cine că un absolvent a patru clase primare, celelalte condițiuni fiind egale, e mai capabil să ia parte la viața politică, decât un analfabet. De asemenea un absolvent al cursuluĭ secundar mai apt de a se ocupa de chestiunile sociale decât un absolvent al cursuluĭ primar și a fortiori de cât un analfabet. Dacă mergem mai departe, găsim că absolvenții cursuluĭ universitar sunt superiorĭ celorlalte categoriĭ de titrați ai cursuluĭ secundar și primar. Credem că ar fi just ca cel ce nu știŭ să scrie și să citească, saŭ mai bine ceĭ ce n'aŭ absolvit cursul primar, să fie îndepărtați de la vot, de oarece votul lor, inconștient, n'ar fi decât un lest pentru funcționarea aparatuluĭ electoral.

Prin acest sistem nu s'ar asigura o preponderență indivizilor culți, de oarece numărul absolvenților cursuluĭ universitar și secundar e foarte mic față de cel al absolvenților cursuluĭ primar, însă ar împiedica înăbușirea elementelor în adevăr capabile de a pricepe nevoile statuluĭ, de cele, ce în politică nu pot să se conducă decât după sentiment. Ar fi poate mai logic ca proporția între aceste treĭ categoriĭ să fie: 1, 3, 6, având astfel un absolvent de liceŭ o influență de treĭ orĭ mai mare decât un absolvent de școală primară și de două orĭ mai mică decât un titrat universitar.

Acest sistem ar avea și avantajul de a cuprinde în el într'o oarecare măsură și sistemul censitar, de oarece mai toți oamenii cu o oarecare avere își trimit copiiĭ la școală, unde însă acestia din urmă se vor selecționa după aptitudinele de muncă, iar nu după averea ce vor moșteni de la părinții lor. Cretinii vor izbuti de abea să facă școala primară, saŭ cel mult liceul, rămânând astfel într'un colegiu inferior, chiar dacă ar moșteni milioane, pe când după sistemul actual ar fi în colegiul privilegiat, iar camarazii lor care aŭ izbutit să termine cu succes studiile cele mai grele, și chiar cele mai speciale în materie socială, nu pot figura dacă sunt săraci decât în colegiul al II-lea, dacă pe o treaptă inferioară.

Sistemul acesta ar fi incomplect, dacă s'ar opri cu gradațiunea voturilor la terminarea studiilor universitare. Oamenii sunt produse de evoluțiune, și evoluează în tot timpul vieții lor, nu numaĭ în tinerețe. După ce aŭ terminat studiile universitare oamenii continuă să evolueze mai iute saŭ mai încet. Ceĭ ce aŭ evoluat mai iute și aŭ dobândit situațiuni sociale deosebite, în industrie și comerț, ar trebui să aibe o influență mai mare în conducerea statuluĭ, și prin urmare ar trebui să dispună de mai multe voturĭ, decât absolvenții studiilor universitare. De asemenea foștiĭ deputați și senatorĭ, ar trebui să aibe maximum de voturĭ, de oarece faptul că aŭ fost judecați de corpul electoral demni de a fi legiuitorĭ e suficient să li se presupună maximum de capacitate electorală. Pr